

На основу члана 26. став 1. тач. 5) Статута Савеза рачуновођа и ревизора Србије (бр. 26, од 29.01.2010. године, оверен и заведен у Регистру удружења под бр. 0 000064 305370), а сагласно регистрованој делатности Савеза, Скупштина Савеза, на седници одржаној 07. јула 2014. године, једногласно је усвојила измене и допуне Националног рачуноводственог образовног стандарда РС 31 - Професионално образовање рачуновођа, а пречишћен текст¹, гласи:

РС 31

Национални
рачуноводствено - образовни стандард РС 31

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ РАЧУНОВОЂА

УВОД

31.00 Национални рачуноводствено образовни стандард РС-31 је акт професионалне регулативе којим се, ради пружања компетентних професионалних услуга, уређују:

- услови за приступ програму стицања професионалних звања у погледу нивоа образовања и искуства кандидата и начина оцене њихове професионално стручне оспособљености,
- програм стицања професионалних стручних звања и успостављања обавезе и начина остваривања континуиране професионалне едукације и развоја,
- програм додатног усавршавања за услуге у јавној пракси, стицање специјалистичких професионалних звања у складу са принципом професионалне оспособљености и дужне пажње,
- програм одржавања професионалних знања, вештина и професионалних вредности, етике и ставова,
- посвећен надзор и праћење рада професионалних рачуновођа у складу са професионалним, етичким и техничким стандардима,
- вођење евиденције о издатим чланским и професионалним исправама и вођење регистара чланства.

НОРМАТИВНИ ОСНОВ (законска и професионална регулатива)

31.01 Стандард је донела Скупштина Савеза рачуновођа и ревизора на основу јавних овлашћења из члана 4, а у вези члана 11. Закона о рачуноводству („Службени лист СРЈ“, бр. 18/93). Стандард се заснива и на члану 66. Закона о рачуноводству

¹⁾ Југословенски рачуноводствени стандард (ЈРС 31) усвојила је Скупштина Савеза рачуновођа и ревизора дана 24.12.1993, а одлука је објављена у “Службеном листу СРЈ”, бр. 88/93. Одлука о изменама и допунама и утврђивању пречишћеног текста ревидираног рачуноводственог стандарда ЈРС 31 објављена је у “Службеном гласнику Републике Србије”, бр. 85/2003. од 28. августа 2003. године. Скупштина Савеза рачуновођа и ревизора Србије усвојила је измене и допуне стандарда 11.03.2005. када је промењен и назив овог стандарда у РС 31, пречишћен текст објављен је у „Гласу рачуновођа“ бр. 6. Скупштине Савеза рачуновођа и ревизора Србије усвојила је измене и допуне стандарда 12.02.2008. године, а пречишћен текст објављен је у „Гласу рачуновођа“ бр. 14.

(„Службени лист СРЈ“, бр. 46/96), чл. 2. став 3, чл. 3. став. 1. алинеје 3. до 6, чл. 21. и 32. Закона о рачуноводству и ревизији („Службени лист СРЈ“, бр. 71/02) и чл. 2, 16. и 73. Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“, бр. 46/06), Уредби о буџетском рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 125/03 и 12/06) и Статуту Међународне федерације рачуновођа (IFAC).

31.02 Стандард је донет сходно регистрованим делатностима Савеза рачуновођа и ревизора Србије код надлежног регистрационог органа, и то:

- *истраживања и експериментални развој у друштвеним наукама - развој и промо-висање професионалних и етичких стандарда;*
- *стицање професионалних звања рачуновођа, овлашћени рачуновођа и овлашћени јавни рачуновођа-овлашћени ревизор и стицање звања специјалиста из параграфа 31.43;*
- *организација континуиране едукације, саветовања, семинара, симпозијума, међународних конгреса и осталих облика научно-стручног усавршавања;*
- *израда и објављивање професионално стручне литературе по програму за стицање професионалних стручних звања и усавршавања специјалиста за по-једине области.*

31.03 Стандард се заснива на Оквиру за међународна образовна саопштења и Уводу у међународне стандарде едукације. Усклађен је са Међународним стандардима едукације за професионалне рачуновође (IFAC International education standards for professional accountants-IES 1-8) и релевантним IFAC-овим смерницама и саопштењима. Програм образовања је усаглашен са програмом Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), The Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (CIPFA), Institute of Internal Auditors (IIA), Chartered Institute of Management Accountants (CIMA) и Association of Certified Fraud Examiners (ACFE).

31.04 Стандард уважава основне принципе професионалне оспособљености и дужне пажње утврђене параграфима 130.1 до 130.6. IFAC-овог Етичког кодекса за професионалне рачуновође.

А. СТАНДАРД УРЕЂУЈЕ

31.10 Овим стандардом се уређује професионално стручно образовање и оспособљавање рачуновођа за стицање професионалних звања, знања, вештина, вредности, етика и ставова за самостално вођење пословних књига, припремање и састављање финансијских извештаја за привредна друштва, банке и друге финансијске организације, непрофитне организације, буџетске кориснике, предузетнике и друга правна лица (у даљем тексту: ентитети). Професионална стручна знања су везана за теме које чине предмет рачуноводства, финансија, интерне и екстерне ревизије и контроле и сличних знања, затим организационих и пословних знања, као и знања из информационих технологија. Професионалне вештине повезане су са интелектуалним, стручним и финкционалним, личним, међуљудским и комуникационим, организационим и пословно менаџерским вештинама које су потребне да би се примерено и ефикасно применила професионална стручна знања. Професионалне вредности, етика и ставови означавају професионални однос према компетенцијама, етичком понашању, владању, усавршавању и учењу, као и јавном интересу.

31.11 Стандард се односи и на оспособљавање професионалних рачуновођа за рад у јавној пракси која, у оквиру привредног друштва и предузетника или на други законом дозвољени начин пружају услуге рачуноводства и ревизије и обављају послове вођења пословних књига, припреме и састављања финансијских и других извештаја за ентитете кориснике услуга професионалних рачуновођа.

31.12 Стандардом се уређује и оспособљавање професионалних рачуновођа за самостално обављање послова и пружања услуга ревизије, услуга форензике и контроле финансијских извештаја, финансијских вештачења, интерне ревизије и контроле, пореског саветовања, процене вредности имовине и капитала и других консултантских услуга.

31.13 Стандардом се уређује и оспособљавање професионалних рачуновођа који врше законску и професионалну контролу и надзор материјално-финансијског пословања ентитета, који воде пословне књиге у складу са професионалном регулативом, законом и другим прописима и актима донетим на основу прописа.

31.14 Стандардом се уређује и додатно професионално стручно усавршавање лица за професионалну контролу и надзор над радом професионалних рачуновођа у јавној пракси.

31.15 Стандард се односи и на професионално стручно усавршавање рачуновођа - специјалиста за оне професионалне рачуновође који поседују изразиту компетентност у областима повезаним са њиховим радом, што се уређује законском, професионалном и интерном регулативом.

Б. ПРОФЕСИОНАЛНО-СТРУЧНА ЗВАЊА

31.16 Потребна професионална оспособљеност лица за самостално вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја треба да одговара захтевима обима и сложености послова у рачуноводству ентитета у реалном и јавном сектору. У складу са тим захтевима, овим стандардом се одређују нивои професионалне стручне оспособљености лица за самостално вођење пословних књига, припрему и састављање финансијских извештаја, односно пружања услуга рачуноводства и ревизије у јавној пракси, обављање послова контроле и надзора, консалтинга, процене вредности имовине и капитала, форензике и спречавања прања новца, економско-финансијског вештачења и других професионалних услуга, којима одговарају следећи нивои професионалних звања:

1. Рачуновођа – РЧ
2. Овлашћени рачуновођа – ОР
3. Овлашћени јавни рачуновођа – овлашћени ревизор – ОЈР

31.17 Ентитет у зависности од нивоа, обима и сложености послова у свом рачуноводству, интерном регулативом прописује ком нивоу професионалне оспособљености може да повери вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, као и обављање интерне и екстерне ревизије, контроле и надзора, процену вредности имовине и капитала, економско-финансијског вештачења, истрага криминалних радњи, спречавања прања новца и других послова и услуга које захтева екстерна и интерна регулатива.

31.18 Савез рачуновођа и ревизора Србије (у даљем тексту: Савез) у складу са актима води и ажурира регистар – Именик професионалних рачуновођа и издатих исправа, врши надзор и контролу рада професионалних рачуновођа у складу са Међународним стандардом контроле квалитета и IFAC–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође и у складу са тим предузима одређене активности.

1. Рачуновођа – РЧ

31.19 Рачуновођа је лице које поседује професионална знања, вештине, вредности, етику и ставове за самостално вођење пословних књига, припрему и састављање финансијских извештаја као и пружање других рачуноводствених и консалтинг

услуга ентитетима са мањим обимом и сложеносту послова. Професионално стручно звање “рачуновођа” стиче кандидат који:

- 1) Има завршену средњу школу,
- 2) Има најмање три године практичног искуства на пословима рачуноводства; и
- 3) Положи испите из следећих предмета:
 - 1.1. Евидентирање финансијских трансакција
 - 1.2. Информације за менаџмент контролу
 - 1.3. Припрема финансијских извештаја
 - 1.4. Рачуноводство трошкова
 - 1.5. Спровођење ревизорских процедура
 - 1.6. Порески систем
 - 1.7. Управљање кадровима и системима
 - 1.8. Састављање финансијских извештаја
 - 1.9. Планирање, контрола и менаџмент перформанси

Полагање испита из предмета 1.8. Састављање финансијских извештаја условљено је претходно положеним испитом из предмета 1.1. Евидентирање финансијских трансакција и 1.3. Припрема финансијских извештаја.

Полагање испита из предмета 1.9. Планирање, контрола и менаџмент перформанси условљено је претходно положеним испитом из предмета 1.2. Информације за менаџмент контролу и 1.4. Рачуноводство трошкова.

Кандидат за звање рачуновођа који има мање практичног искуства на пословима рачуноводства од предвиђеног може полагати испите за стицање професионалног звања, а исправе за стручно професионално звање добија тек када стекне три године практичног искуства.

31.20 Професионална знања, вештине, вредности, етика и ставови рачуновођа за самостално вођење пословних књига, припремање и састављање финансијских извештаја подразумевају:

1. Знања о:
 - законској, професионалној и интерној регулативи;
 - функцији рачуноводства и ревизије;
 - управљачком рачуноводству;
 - рачуноводственом информационом систему;
 - међународним рачуноводственим стандардима/међународним стандардима финансијског извештавања (IAS - International Accounting Standards/IFRS - International Financial Reporting Standards), међународним стандардом финансијског извештавања за мале и средње ентитете (IFRS for SME - International Financial Reporting Standards sized entities) и међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор (IPSAS - International Public Sector Accounting Standards);
 - пореском систему и примени прописа о порезима и другим јавним приходима;
 - финансирању пословних активности; и
 - финансијском извештавању различитих облика организовања.
2. Вештине за самостално вођење пословних књига, припремање и састављање финансијских извештаја које подразумева:
 - признавање и одмеравање позиција финансијских извештаја у складу са одговарајућим регулативама;

- креирање и рационално организовање токова рачуноводствених докумената пословне целине у складу са одговарајућом рачуноводственом регулативом;
 - организацију вођења главне књиге, дневника и помоћних књига у складу са одговарајућим рачуноводственим регулативама јавног и реалног сектора;
 - састављање аналитичког контног плана пословне целине;
 - организација и реализација рачуноводствених процедура;
 - састављање финансијских извештаја за потребе интерних корисника;
 - састављање финансијских и других извештаја у складу са одговарајућим регулативама за екстерне и интерне кориснике.
3. Професионалне вредности, етику и ставове за професионално понашање примерено датом звању у складу са IFAC–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

31.21 Оцена оспособљености лица за стицање професионалног стручног звања “рачуновођа” утврђује се на испиту.

2. Овлашћени рачуновођа – ОР

31.22 Овлашћени рачуновођа је лице које поседује професионална знања, вештине, вредности, етику и ставове за самостално вођење пословних књига, припремање и састављање финансијских извештаја, извештаја интерне ревизије и контроле, процене имовине и капитала и економско-финансијског вештачења, обављање послова интерне и екстерне ревизије и контроле као и пружање рачуноводствених, пореских и других консалтинг услуга. Професионално стручно звање “овлашћени рачуновођа” стиче кандидат који:

1. Има:
 - а) завршен факултет и најмање три године практичног искуства на пословима рачуноводства; или
 - б) завршену високу струковну школу у трогодишњем трајању и најмање четири година практичног искуства на пословима рачуноводства; или
 - в) завршену вишу школу у двогодишњем трајању и најмање пет година практичног искуства на пословима рачуноводства; или
 - г) професионално звање “самостални рачуновођа” и најмање пет година практичног искуства у том звању; или
 - д) професионално звање “рачуновођа” и најмање пет година практичног искуства у том звању;
2. Положи испите из следећих предмета:
 - 2.1. Припремање финансијских извештаја
 - 2.2. Финансијске информације за менаџмент
 - 2.3. Управљање кадровима
 - 2.4. Информациони системи
 - 2.5. Корпоративно и пословно право
 - 2.6. Порески систем
 - 2.7. Финансијски менаџмент и контрола
 - 2.8. Финансијско извештавање
 - 2.9. Ревизија и интерна контрола

Полагање испита из предмета 2.7. Финансијски менаџмент и контрола условљено је претходно положеним испитом из предмета 2.2. Финансијске информације за менаџмент.

Полагање испита из предмета 2.8. Финансијско извештавање условљено је претходно положеним испитом из предмета 2.1. Припремање финансијских извештаја.

Кандидат за звање „овлашћени рачуновођа“, који има мање практичног искуства на пословима рачуноводства од предвиђеног, може положити испите за стицање професионалног звања, с тим да стиче професионално звање тек када у потпуности испуни услов у погледу трајања практичног искуства.

31.23 Поред знања, вештина, вредности, етике и ставова, као и искустава наведених у параграфу 31.20, “овлашћени рачуновођа” треба да поседује и:

1. Знања о:
 - општој економској теорији;
 - међународном финансијском извештавању;
 - компаративним економским и рачуноводственим системима;
 - националним рачуноводственим стандардима;
 - начелима организације рачуноводства за различите облике пословних целина;
 - организацији рачуноводства и рачуноводственим политикама;
 - управљачком рачуноводству и интерном извештавању;
 - доношењу пословних одлука;
 - међународним стандардима ревизије (МСР);
 - процедури припреме и израде извештаја о ревизији;
 - корпоративним финансијама;
 - теорији и политици структуре капитала;
 - вредности акција и других хартија од вредности;
 - портфолио теорији и моделима процене капитала;
 - компаративним пореским системима;
 - облигационом и трговачком праву;
 - финансијским тржиштима.
2. Вештине за самостално вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја које подразумевају:
 - састављање појединачних и консолидованих финансијских извештаја;
 - усклађивање финансијских извештаја у условима хиперинфлације са актуелним прописима и IAS/IFRS, IFRS for SME;
 - примена метода процене вредности имовине и капитала;
 - анализа финансијских извештаја у складу са IAS/IFRS, IFRS for SME;
 - обављање интерне и екстерне ревизије контроле и надзора;
 - израда планских финансијских извештаја;
 - израда предлога за улагање капитала;
 - пружања услуга у јавној пракси;
 - организовању интерних контрола и ревизије.
3. Професионалне вредности, етику и ставове за професионално понашање примерено овом звању, у складу са IFAC–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

31.24 Оцена оспособљености за стицање професионалног стручног звања “овлашћени рачуновођа” утврђује се на испиту.

3. Овлашћени јавни рачуновођа - овлашћени ревизор – ОЈР

31.25 Овлашћени јавни рачуновођа је лице које поседује највиши ниво професионалних знања, вештина, вредности, етике и ставова за самостално вођење пословних књига, припремање и састављање финансијских извештаја сложених пословних система и организацију контроле и надзора, у реалном и јавном сектору, као и за пружање других рачуноводствених, финансијских, ревизорских и других консалтинг услуга у јавној пракси и координације тимског рада. Професионално стручно звање “овлашћени јавни рачуновођа” стиче “овлашћени рачуновођа” који:

1. Има завршен факултет економског смера;
2. Има професионално звање “овлашћени рачуновођа” и најмање три године практичног искуства у том звању;
3. Положи испите из следећих предмета:
 - 3.1. Услуге ревизије и уверавања,
 - 3.2. Менаџмент перформанси,
 - 3.3. Стратешко пословно планирање и развој,
 - 3.4. Сложено корпоративно извештавање,
 - 3.5. Стратешки финансијски менаџмент.

31.26 Поред професионалних знања, вештина, вредности, етике и ставова наведених у параграфу 31.23 “овлашћени јавни рачуновођа”, треба да поседује и:

1. Знања о:
 - организацији процеса рачуноводства, ревизије, контроле и надзора;
 - контроли квалитета, укључујући увид у целину процеса ревизије и контроле;
 - надзору над обављањем послова ревизорског тима;
 - координисању тимских активности код доношења стратешких одлука;
 - односу између финансијских и нефинансијских показатеља пословног успеха;
 - техникама процене менаџмента у вези са утврђивањем трошкова, цена, обима производње и рекламне стратегије;
 - техникама утврђивања буџета за потребе менаџмента у циљу контроле послова;
 - главним концептима и идејама у теорији и пракси стратешког управљања;
 - утицају рачуноводствених стандарда на садржај финансијских информација;
 - утицају пословних одлука на финансијске извештаје;
 - техникама управљања ризиком;
 - функционисању тржишта хартија од вредности;
 - актуарским техникама и извештајима;
 - организацији и функционисању интерне контроле и ревизије;
 - организацији и пружању услуга у јавној пракси;
 - финансијском и ревизорском извештавању.
2. Вештине за самостално пружање рачуноводствених услуга у јавној пракси које подразумевају:
 - вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја свих облика пословања;
 - обављање и координација интерне и екстерне контроле и надзора;

- вршење и координација екстерне ревизије и састављање извештаја ревизије;
 - организовање тимских послова екстерне и интерне ревизије, контроле и надзора;
 - припрему и анализу информација за менаџмент;
 - процену стратешких успешности пословања предлог одговарајућих мера за њихово побољшање;
 - усвајање одговарајуће стратегије засноване на циљевима и жељеном финансијском положају предузећа, ако и предвиђање њеног утицаја на организациону структуру и активности;
 - израда финансијских извештаја за сложене пословне системе и ситуације;
 - анализу финансијских извештаја и образложења за различите групе корисника;
 - припрему и анализу информација за доношење финансијских одлука;
 - анализа значаја различитих извора финансирања при доношењу одлука;
 - анализа и оцена финансијских информација, које се односе на прошле и будуће услове пословања;
 - пружање осталих облика услуга у јавној пракси.
3. Професионалне вредности, етику и ставове за професионално понашање примерено овом звању у складу са IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

31.27 Оцена професионалне оспособљености за стицање професионалног стручног звања “овлашћени јавни рачуновођа” утврђује се на испиту.

В. ОСЛОБАЂАЊЕ ОД ПОЛАГАЊА ИСПИТА

31.28 Кандидати за стицање одговарајућег професионалног стручног звања, на лични захтев, а на основу одлуке комисије (уз уверење о положеним испитима и наставним програмима, односно уз додатак дипломе и силабуса одговарајуће школе односно факултета) могу да буду ослобођени полагања одређених испита које су положили у току редовних (основних) студија.

Кандидати за стицање одговарајућег професионалног звања, на лични захтев, уз уверење о положеним испитима и наставним програмима, односно уз додатак дипломе и силабуса одговарајућег факултета, могу да буду ослобођени полагања одређених испита, које су положили у току постдипломских мастер и докторских студија са изразитим елементима практичне примене рачуноводства, што захтевају IES стандарди од редовног рачуноводственог образовања, о чему одлуку доноси надлежна Комисија, која ће ценити и услове и у погледу практичног искуства.

31.29 Професионални рачуновођа, члан Савеза који је по рачуноводственом образовном стандарду РОС 31, стекао професионално звање “рачуновођа” ослобађа се обавезе полагања испита – предмета 2.1., 2.2. и 2.3. за стицање професионалног стручног звања “овлашћени рачуновођа”.

31.30 Професионални рачуновођа члан Савеза носилац професионалног звања “самостални рачуновођа”, стеченог по рачуноводственом образовном стандарду РОС 31, ослобађа се обавезе полагања испита из предмета 2.1, 2.2, 2.3, 2.4. и 2.5. за стицање професионалног стручног звања “овлашћени рачуновођа”

31.31 Професионалне рачуновође који желе да приступе у регистровано чланство Савеза, а нису стекли професионално звање по РОС 31 могу да поднесу захтев и да буду ослобођени полагања испита из појединих предмета за стицање одговарајућег професионалног звања по овом стандарду, у целини или делимично, у зависности

од садржине програма и испита које су полагале код других професионалних организација, о чему одлуку доноси надлежна комисија, на основу захтева и приложених исправа или на основу билатералних споразума са Савезом РР Србије.

Г. УТВРЂИВАЊЕ ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ СТРУЧНИХ ЗВАЊА

31.32 Поседовање професионалних знања, вештина, професионалних вредности, етике и ставова за самостално вођење пословних књига, састављање финансијских извештаја, извештаја вештачења и процене вредности имовине и капитала, интерну и екстерну ревизију и контролу финансијских и других извештаја и пружања услуга у јавној пракси за сва професионална стручна звања и специјализације из параграфа 31.43. предвиђена овим стандардом, кандидати потврђују на испитима које полажу пред испитном комисијом, по програму овог стандарда и другим актима Савеза. У току стицања професионалног звања кандидат је дужан да се детаљно упозна и понаша у складу са актима професионалне регулативе и IFAC–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

Кандидати који успешно положи програмом предвиђене испите стичу одговарајуће професионално стручно звање и статус професионалног рачуновође регистрованог члана Савеза или специјалисте за одређене обалсти, односно сва права и обавезе утврђене овим стандардом и статутом Савеза.

Д. ПРОФЕСИОНАЛНЕ ИСПРАВЕ И ЊИХОВО КОРИШЋЕЊЕ

1. Чланска карта

31.33 Професионална чланска карта је исправа која се, након потписивања свечане изјаве, уручује кандидату регистрованом члану Савеза након положених испита предвиђених програмом за стицање одређеног професионалног звања. Поред имена и презимена члана, као и ЈМБГ у професионалну чланску карту уписује се и стечено професионално звање, а у књигу матичне евиденције и подаци о издатим лиценцама о одржавању професионално стручне оспособљености, изреченим мерама или ограничењима и сл. Статус регистрованог пуноправног члана Савеза професионални рачуновођа стиче уписом у регистар, Именик професионалних (лиценцираних) рачуновођа који се годишње ажурира.

Ближи опис, форму и садржину професионалне чланске карте, утврђује надлежни орган у складу са Статутом Савеза, као и начин вођења регистра – Именика професионалних рачуновођа.

2. Сертификат

31.34 Професионалном рачуновођи, који је положио програмом предвиђене испите и стекао професионално стручно звање “рачуновођа”, Савез издаје професионалну исправу – сертификат којим се доказује професионална оспособљеност утврђена на дан полагања испита (параграф 31.21).

31.35 Професионалном рачуновођи, који је положио програмом предвиђене испите и стекао професионално стручно звање “овлашћени рачуновођа”, Савез издаје професионалну исправу – сертификат, којим се доказује професионална оспособљеност утврђена на дан полагања испита (параграф 31.24).

31.36 Овлашћеном рачуновођи, који је положио програмом предвиђене испите и стекао професионално стручно звање “овлашћени јавни рачуновођа”, Савез издаје професионалну исправу – сертификат, којим се доказује професионална оспособљеност на дан полагања испита (параграф 31.27).

3. Свечана изјава

31.37 Професионални рачуновођа након испуњења услова из овог стандарда и стицања одређеног нивоа професионалног стручног звања потписује акт - свечану изјаву приликом преузимања сертификата. Члан професионалне активности наставља да остварује у Савезу, у складу са законом, Статутом Савеза, IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође и параграфом 31.41 овог стандарда.

Текст свечане изјаве професионалног рачуновође гласи: *“Изјављујем да прихватам права и обавезе професионалног рачуновође регистрованог члана Савеза и да ћу професионалне исправе користити у складу са IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође, Статутом Савеза, прописима и стандардима струке и на тај начин чувати углед рачуноводствене професије. Као професионални рачуновођа, прихватам да ми се, уколико у свом раду и понашању не будем поштовао одредбе ове свечане изјаве, сертификат и чланска карта стави ван снаге, а лиценца о професионалној оспособљености одузме.”*

4. Лиценца о професионалној оспособљености

31.38 У складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође и Међународним стандардима едукације (IES 7) Међународне федерације рачуновођа – IFAC, а сагласно датој свечаној изјави, професионални рачуновођа, члан Савеза и Међународне федерације рачуновођа – IFAC је дужан да се континуирано професионално стручно усавршава, по програму Савеза (параграф 31.41.), на основу чега му се, сагласно актима Савеза, издаје годишња лиценца о професионално стручној оспособљености.

Професионални рачуновођа уз потпис финансијског и другог извештаја наводи број Лиценце о професионалној стручној оспособљености, односно лиценце специјалисте за поједине области из параграфа 31.43.

Професионалне исправе Савеза важеће су уз поседовање годишње лиценце о професионалних оспособљености.

5. Признавање и нострификација

31.39 Савез, у складу са својим актима, глобалним чланским обавезама и билатералним споразумима врши признавање, односно нострификацију професионалних исправа лицима, која имају одговарајуће професионално звање и желе да приступе у чланство Савеза, а која су одређено професионално стручно звање стекла у иностранству, односно код других професионалних асоцијација.

Љ. ОБЈАШЊЕЊА

31.40 Изрази коришћени у овом стандарду имају следећа значења:²

Професионални рачуновођа је лице које поседује знања, вештине, вредности и ставове, односно које је носилац одговарајућег нивоа професионалног стручног

²⁾ За шири тумачења појмова користити дефиниције из IFAC-овог Етичког кодекса за професионалне рачуновође и IFAC-ових Међународних стандарда едукације.

звања и које је члан професионалне организације Савеза рачуновођа и ревизора Србије и Међународне федерације рачуновођа (IFAC). Сваки члан Савеза рачуновођа и ревизора Србије је и члан Међународне федерације рачуновођа (IFAC) и ималац је важеће лиценце о професионалној оспособљености у складу са IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

Ималац важеће лиценце о професионалној стручној оспособљености је професионални рачуновођа који испуњава “остале услове”, које ентитети дефинишу интерном регулативом, укључујући и ниво професионалног стручног звања које се захтева за одговорна лица за вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја и других извештаја, у зависности од обима и сложености поверених послова или пружања услуга.

Професионално-стручна оспособљеност за самостално вођење пословних књига, припрему и састављање финансијских извештаја подразумева да професионални рачуновођа има одговарајућу школску спрему, положене испите за стицање одговарајућег професионалног стручног звања, практично професионално искуство, изграђене вредности и ставове, као и формирано етичко понашање при обављању послова вођења пословних књига, припремања и састављања финансијских, ревизорских и других извештаја, и остварену континуирану едукацију у складу са овим стандардом и IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође, што се доказује важећом лиценцом о професионалној оспособљености.

Професионални рачуновођа у јавној пракси у оквиру привредног друштва и предузетника који пружа услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја, је одговорно лице, запослено код пружаоца услуга, носилац одговарајућег професионалног стручног звања и ималац важеће лиценце о професионалној оспособљености у складу са овим стандардом и IFAC-овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође, чиме се испуњавају “остали услови” које ентитети корисници услуга као и пружаоци услуга, дефинишу интерном регулативом, укључујући и одређивање одговарајућег нивоа професионалног стручног звања које се захтева за одговорна лица за вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја ентитета корисника услуга, у зависности од обима и сложености поверених послова.

Професионалне услуге су услуге у којима се захтева знање и вештине из рачуноводства, ревизије, финансија и сличних дисциплина, затим из пословних и организационих дисциплина, као и из информационих система и технологија. Услуге се морају обављати у складу са изграђеним професионалним вредностима, етиком и ставовима, а у складу са професионалним, етичким и техничким стандардима. Оне укључује услуге рачуноводства, интерне и екстерне ревизије и пореза, као и услуге форензике, процене вредности имовине и капитала и специјалиста различитих области консалтинга из општег и финансијског менаџмента.

Самостално вођење пословних књига, припрему и састављање финансијских извештаја подразумева да професионални рачуновођа као независно професионално стручно лице поседује професионална стручна знања, вештине, професионалне вредности, етику и ставове да потпуно непристрасно, независно и објективно може да води пословне књиге, припрема и саставља финансијске извештаје и извештаје интерне и екстерне ревизије и контроле на основу општеприхваћених рачуноводствених и етичких стандарда и законских прописа.

Финансијски извештаји су документа различитих економских и других ентитета, чија је садржина предвиђена професионалном и интерном регулативом и усклађена са законским прописима, а за чији квалитет су одговорни управа, менаџмент ентитета и професионални рачуновођа који их је припремио и саставио у складу са важећим регулативама.

Е. КОНТИНУИРАНА ЕДУКАЦИЈА

31.41 У циљу континуираног усавршавања професионалних знања, вештина, вредности, етике и ставова из параграфа 31.20, 31.23, 31.26 и 31.43 професионални рачуновођа регистровани члан има право и обавезу годишњег континуираног усавршавања, сагласно IFAC-овом Етичком кодексу за професионалне рачуновође, параграф 130.1-130.6, Статуту Савеза, IFAC-овом Међународном стандарду едукације за професионалне рачуновође (IES) 7 – “Континуирано професионално усавршавање”. Обавеза континуиране едукације остварује се праћењем професионалне стручне литературе и разних семинара и других облика едукација, на основу чега се остварује потребан броја поена годишње или у току три године, сагласно посебном акту – Правилнику о континуираној едукацији регистрованих чланова Савеза, што се доказује евиденцијом у Именику професионалних (лиценцираних) рачуновођа, који се објављује сваке године у “Гласу рачуновођа” и редовно ажурира, односно доказује издатом годишњом лиценцом о професионалној оспособљености, која се издаје члану, а којом се потврђује важност исправа Савеза и доказује одржавање професионалне стручне оспособљености.

31.42 Професионални рачуновођа који не оствари континуирану едукацију, из параграфа 31.41. овог стандарда, у потребном броју поена за три године не сматра се за професионално оспособљено лице у складу са параграфима 100.5 и 130.1 до 130.6 IFAC-овог Етичког кодекса за професионалне рачуновође. Тај члан има обавезу полагања посебног испита по програму који утврђује и спроводи Централна испитна комисија, уколико жели поново статус регистрованог члана Савеза.

Ако професионални рачуновођа не положи испит, предвиђен првим ставом овог параграфа, брише се из евиденције, односно Именика професионалних лиценцираних рачуновођа и губи, у смислу дате свечане изјаве, права професионалног стручног рачуновође.

Ж. ПРОФЕСИОНАЛНО СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО УСАВРШАВАЊЕ

31.43 Савез ће професионално стручним рачуновођама, уз потребну проверу знања, издавати специјалистичке сертификате, лиценце или уверења којим се потврђује да они поседују изразиту компетентност у области повезаним са њиховим радом, за следећа специјалистичка професионална звања - специјалиста:

- Овлашћени рачуновођа јавног сектора,
- Управљачки рачуновођа,
- Форензички рачуновођа,
- Интерни ревизор,
- Овлашћени проценитељ,
- Порески саветник,

31.44 Издавање сертификата, лиценци и уверења вршиће се под следећим условима:

- испуњени услови предвиђени програмом за одређено специјалистичко усавршавање,
- испуњени услови из параграфа 31.41, и
- поседовање професионално стручног звања и искуства из наведених области у трајању од најмање три године, ако овим стандардом није другачије одређено.

Звање „овлашћени рачуновођа јавног сектора“ може стећи „овлашћени рачуновођа“ који испуњава услове из параграфа 31.41 овог стандарда и положи два испита, према програму за ово специјалистичко звање, и то:

- Јавне финансије;
- Финансијско извештавање у јавном сектору.

Изузетно, обавезу полагања испита из става 2. овог параграфа, неће имати професионални рачуновођа који испуњава услове из става 2. параграфа 31.51. овог стандарда.

31.45 Услов за стицање специјалистичких звања је завршен посебан специјалистички програм у складу са врстом пружања професионалне услуге, едукација и иновација знања. Посебне исправе специјалиста Савез издаје учесницима након реализације специјалистичких семинара и саветовања, а који се организују посебно или у оквиру континуиране едукације.

3. ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

31.46 Чланови Савеза – носиоци професионалног стручног звања “Рачуновођа”, који су до дана ступања на снагу овог ревидираног стандарда (РОС 31) стекли по ЈРС 31 професионално звање “Рачуновођа”, задржавају професионално звање “Рачуновођа” уколико остварују континуирано усавршавање у складу са праграфом 31.41 овог стандарда.

31.47 Чланови Савеза – носиоци професионалног стручног звања “Самостални рачуновођа”, који су до дана ступања на снагу ревидираног стандарда (РОС 31) стекли по ЈРС 31 професионално звање “Самостални рачуновођа”, задржавају професионално звање “Самостални рачуновођа” уколико остварују континуирано усавршавање у складу са праграфом 31.41 овог стандарда.

31.48 Чланови Савеза – носиоци професионалног стручног звања “Овлашћени рачуновођа”, који су до дана ступања на снагу ревидираног стандарда (РОС 31) стекли по ЈРС 31 професионално звање “Овлашћени рачуновођа” или “Ревизор”, по програму Савезне владе, задржавају професионално звање “Овлашћени рачуновођа” уколико остварују континуирано усавршавање у складу са праграфом 31.41 овог стандарда.

31.49 Чланови Савеза – носиоци професионалног стручног звања “Овлашћени ревизор”, који послове ревизије обављају професионално, а који су до дана ступања на снагу ревидираног стандарда (РОС 31) стекли по ЈРС 31 професионално звање “Овлашћени ревизор”, на лични захтев стичу професионално звање “Овлашћени јавни рачуновођа”.

31.50 Чланови Савеза којима је, код Савеза рачуновођа и ревизора Југославије, признато стручно звање по члану 72. Закона о рачуноводству (“Службени лист СРЈ”, бр. 46/96) или су стекли звање код Савеза рачуновођа и ревизора Југославије, задржавају, признато односно стечено стручно звање, у складу са овим стандардом и другим актима Савеза, уколико остварују континуирано усавршавање у складу са праграфом 31.41 овог стандарда.

31.51 Носиоци професионалних звања из параграфа 31.46, 31.47, 31.48, 31.49 и 31.50, као и носиоци професионално-стручних звања стечених код других професионалних организација који приступају у чланство Савеза, а остварују обавезу из параграфа 31.37, 31.38 и 31.41, задржавају стечена професионална права и обавезе, о чему им Савез издаје одговарајућу лиценцу о професионалној стручној оспособљености.

Члану Савеза имаоцу професионалног стручног звања “Овлашћени рачуновођа” или “Овлашћени јавни рачуновођа” који има најмање пет година радног искуства оствареног у јавном сектору на пословима рачуноводства, финансија, планирања, анализе, интерне и екстерне контроле и ревизије и других компатибилних области, на личних захтев члана, признаје се звање специјалисте „Овлашћени рачуновођа јавног сектора” уколико испуњава услове из параграфа 31.41 овог стандарда.

Одредбе овог стандарда које се односе на стицање и признавање професионално-стручног звања специјалисте „Овлашћени рачуновођа јавног сектора“ сходно се примењују на стицање и признавање професионалног звања специјалисте „Рачуновођа јавног сектора“.

Члану Савеза имаоцу професионалног стручног звања “Овлашћени рачуновођа” или “Овлашћени јавни рачуновођа” који има најмање пет година праксе у овом звању и који поседује изразиту компетентност у одређеној области, на лични захтев, признаје се одговарајуће звање специјалисте из параграфа 31.43. овог стандарда, уколико испуњава услове из параграфа 31.44. став 1. овог стандарда.

И. ПРИМЕНА СТАНДАРДА

31.52 Саставни део овог стандарда су програм обуке за стицање професионалних звања у рачуноводству и посебних специјализација из параграфа 31.43. овог стандарда:

31.53 Акта из параграфа 31.52, Правилник о полагању испита за стицање професионалних звања у рачуноводству и специјалистичких звања, Правилник о континуираној едукацији, Програм континуиране едукације и специјализација, као и ближа упутства за примену ових аката, доноси Извршни одбор Савеза.

31.54 Југословенски рачуноводствени стандард (ЈРС 31) усвојила је Скупштина Савеза рачуновођа и ревизора Југославије дана 24.12.1993, а одлука је објављена у “Службеном листу СРЈ”, бр. 88/93.

Одлуком Скупштине Савеза рачуновођа и ревизора Србије, од 25.06.2003. овај национални рачуноводствени образовни стандард је ревидиран а одлука је објављена у “Службеном гласнику РС”, бр. 85/03.

Одлуком Скупштине Савеза рачуновођа и ревизора Србије, од 11.03.2005. промењен је назив овог стандарда у РС 31.

Изменама и допунама од 12.02.2008. године, извршено је усклађивање са IFAC-овим Међународним образовним стандардима IES 1–8, основним принципима IFAC-овог Етичког кодекса за професионалне рачуновође утврђеним параграфима 130.1–130.6.

Измене и допуне Националног рачуноводственог образовног стандарда РС 31, од 07.07.2014. године, ступају на снагу наредни дан од дана објављивања и инкорпориране су у овај пречишћен текст који ће се примењивати почев од наредног дана од дана објављивања у издању Савеза “Глас рачуновођа”³

Председник

Милан Протрка, с.р.
Овлашћени рачуновођа

³⁾ Објављивање пречишћеног текста *Националног рачуноводственог образовног стандарда РС 31 – Професионално образовање и усавршавање рачуновођа* извршено је у “Гласу рачуновођа” бр. 28, дана 27.01.2017. године, а даном почетка примене овог пречишћеног текста, престаје да се примењује текст стандарда РС 31, који је објављен у “Гласу рачуновођа” бр. 14, објављеном 17. фебруара 2009. године.